

บทที่ 7

การประเมินการใช้รูปแบบการประเมินแบบมีส่วนร่วมเพื่อประเมินและพัฒนา การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในบทนี้ได้นำเสนอผลการประเมินการใช้รูปแบบการประเมินแบบมีส่วนร่วมฯ โดยได้ศึกษา
ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการประเมินต่อการใช้รูปแบบการประเมินแบบมีส่วนร่วมฯ
โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการประเมิน จากนั้นจึงทำการสังเคราะห์
รูปแบบการประเมินแบบมีส่วนร่วมที่เหมาะสมสำหรับใช้ประเมินและพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุม
ชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้นำเสนอผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน
ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการประเมินแบบมีส่วนร่วมฯ

ตอนที่ 2 ผลการสังเคราะห์รูปแบบการประเมินแบบมีส่วนร่วมที่เหมาะสมสำหรับประเมิน
และพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา

ดังมีรายละเอียดของผลในแต่ละตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการประเมินแบบมีส่วนร่วมฯ

จากการสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการประเมินแบบมีส่วนร่วมฯ ตามประเด็น
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

1. ผลความพึงพอใจที่มีต่อองค์ประกอบของรูปแบบการประเมินแบบมีส่วนร่วมฯ
พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการประเมินส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อองค์ประกอบของรูปแบบการ
ประเมินในแต่ละขั้นตอน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ วัตถุประสงค์ ผู้มีส่วนร่วม องค์ประกอบด้านเนื้อหา และวิธี
ดำเนินการ อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากในบางองค์ประกอบยังเป็นการกำหนดรายละเอียดค่อนข้าง
กว้าง เช่น ในเรื่องของวิธีดำเนินการ ซึ่งทำให้เข้าใจไม่ชัดเจน แต่มีบางคนให้ความเห็นว่าอยู่ในระดับ
มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีความยึดหยุ่น และสามารถนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของสถาน
ศึกษานั้น ๆ ได้

2. ความพึงพอใจต่อผลการประเมินการมีส่วนร่วม พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการประเมินส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อผลการประเมินที่ได้รับ เนื่องจากได้ผ่านกระบวนการกลั่นกรองตรวจสอบหลายชั้น จากกลุ่มคนหลายกลุ่ม จนได้ผลการประเมินที่มีความผิดพลาดน้อยที่สุด และยังได้รับการยอมรับร่วมกันของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมิน

3. ความพึงพอใจต่อการนำรูปแบบไปปฏิบัติจริง พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เนื่องจากได้ดำเนินการใช้รูปแบบการประเมินแบบมีส่วนร่วมในสถานการณ์จริงมาแล้ว ซึ่งพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคไม่มากนัก ซึ่งปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่มีการปรับเปลี่ยนแนวปฏิบัติให้สามารถดำเนินการต่อไปได้ ส่วนที่น่าจะเป็นปัญหาต่อไปในการปฏิบัติจริงในสถานศึกษาอื่น ๆ ในกรณีที่ไม่ได้มีผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการ จะทำอย่างไร ซึ่งการประเมินแบบมีส่วนร่วมฯ นี้เป็นรูปแบบที่ต้องอาศัยนักประเมินภายนอกร่วมด้วย เพื่อเป็นการอาศัยความเชี่ยวชาญทางการประเมินก่อนในกรณีที่ยังไม่เคยนำรูปแบบฯ ไปใช้มาก่อน แต่เมื่อได้มีการดำเนินการใช้ไปแล้วในระยะหนึ่ง บุคลากรภายในสถานศึกษาและชุมชน ย่อมจะเกิดความเข้าใจในทางปฏิบัติได้มากขึ้น จนสามารถดำเนินการได้เอง โดยอาจให้ผู้บริหาร หรือครูฝ่ายวิชาการหรือครูฝ่ายสัมพันธ์ชุมชนเป็นผู้ดำเนินการแทนนักวิจัย

4. ความพึงพอใจต่อประโยชน์ที่ได้รับ พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการประเมินมีความพึงพอใจต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการประเมินอยู่ในระดับมาก โดยแสดงให้เห็นประโยชน์จากการนำรูปแบบการประเมินแบบมีส่วนร่วมไปใช้ดังนี้

4.1 เป็นการประเมินที่กระตุ้นให้บุคลากรทั้งในสถานศึกษาและชุมชนได้เกิดความตระหนักในความสำคัญของการประเมิน และเกิดการพัฒนาร่วมกัน

4.2 รูปแบบการประเมินแบบมีส่วนร่วมทำให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนการประเมินตั้งแต่ขั้นกำหนดประเด็นประเมิน วางแผนการประเมิน เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ ถึงขั้นนำเสนอผล ซึ่งเป็นการเรียนรู้ในเรื่องของการประเมินร่วมกัน อันเป็นการพัฒนาบุคลากรไปพร้อมกัน นอกจากนี้สารสนเทศของผลการประเมินยังสามารถนำมาใช้ในการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เนื่องจากได้มีการระบุสาเหตุหรือปัญหาที่ทำให้ผลการประเมินเช่นนั้น ๆ

5. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมินส่วนใหญ่ ยังมีความสับสนในการกำหนดองค์ประกอบของเนื้อหาการประเมินการมีส่วนร่วม ได้แก่ การกำหนดมาตรฐาน ตัวชี้วัด เกณฑ์ และวิธี

การประเมิน จึงมีความต้องการให้มีการกำหนดออกเป็นมาตรฐานกลาง และให้สถานศึกษาไปปรับ
เกณฑ์ให้สอดคล้องกับบริบทจะทำให้ง่ายและสะดวกมากยิ่งขึ้น

ตอนที่ 2 ผลการสังเคราะห์รูปแบบการประเมินแบบมีส่วนร่วมที่เหมาะสมสำหรับประเมิน และพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา

จากการนำรูปแบบการประเมินแบบมีส่วนร่วมไปใช้ และการประเมินรูปแบบสามารถสังเคราะห์
รูปแบบการประเมินแบบมีส่วนร่วมที่เหมาะสมสำหรับประเมินและพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน
ในการจัดการศึกษา พบว่า รูปแบบของการประเมินแบบมีส่วนร่วมยังคงประกอบด้วยองค์ประกอบของ
ขั้นตอนเหมือนเดิม เพียงแต่มีการปรับใช้ในรายละเอียดให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ
ดังแสดงไว้ในแผนภาพดังต่อไปนี้

โดยมีคำอธิบายในรายละเอียดของรูปแบบการประเมินแบบมีส่วนร่วมดังนี้ดังนี้

รูปแบบการประเมินแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เหมาะสม หลังจากได้นำไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริงแล้ว

นิยาม

รูปแบบการประเมินแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง แนวคิดและแนวปฏิบัติในการประเมินแบบมีส่วนร่วมสำหรับประเมิน และพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สังเคราะห์ได้จากสนามวิจัย ซึ่งประกอบไปด้วย แนวทางในการเตรียมความพร้อม แนวทางในการวางแผนการประเมิน แนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล แนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลและสะท้อนกลับ ตลอดจนแนวทางในการนำเสนอผลและนำผลการประเมินไปใช้ ซึ่งในแต่ละขั้นตอนได้แสดงรายละเอียดดังนี้

1. การเตรียมความพร้อม

1.1 วัตถุประสงค์ : เพื่อสร้างความตระหนักในความสำคัญของการมีส่วนร่วม ความสำคัญของการประเมินแบบมีส่วนร่วม ความเข้าใจในขั้นตอนการประเมินแบบมีส่วนร่วม ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของผู้ที่จะเข้าร่วม

1.2 ผู้มีส่วนร่วม : คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง

1.3 องค์กรประกอบทางด้านเนื้อหา : ความสำคัญของการมีส่วนร่วม ความสำคัญของการประเมินการมีส่วนร่วม หลักการ และขั้นตอนการประเมินแบบมีส่วนร่วม และบทบาทของผู้ที่เข้าร่วมประเมิน

1.4 วิธีการดำเนินงาน : มีการประสานสัมพันธ์กับผู้ที่จะมีส่วนเกี่ยวข้องในการประเมิน ซึ่งในที่นี้ ได้กำหนดไว้ให้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้นำชุมชน และกลุ่มผู้ปกครอง เพื่อทำความเข้าใจในความสำคัญของการมีส่วนร่วม และการประเมินแบบมีส่วนร่วม โดยมีการจัดประชุมชี้แจงอย่างเป็นทางการ อย่างน้อย 1 ครั้ง เพื่อให้เห็นภาพรวมกว้าง ๆ เกี่ยวกับความสำคัญ และการดำเนินงานประเมินแบบมีส่วนร่วม จากนั้นก็เจาะจงไปที่กลุ่มเป้าหมายที่คาดว่าจะต้องเป็นตัวแทนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน ซึ่งในช่วงนี้จะใช้การสร้าง

ความสัมพันธ์แบบใกล้ชิด โดยเข้าไปร่วมงาน ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับชุมชน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนเข้ามาร่วม เพื่อสอดแทรกงานการประเมินแบบ โดยการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งจะทำเช่นนี้กับทุกกลุ่ม ตามเวลาและโอกาสที่เหมาะสม โดยใช้ระยะเวลาประมาณ 1 เดือน แต่จะเน้นไปที่กลุ่มของคณะครูเป็นหลัก เพราะต้องเป็นกำลังสำคัญในการมีส่วนร่วมในการประเมิน จากนั้นเมื่อได้กลุ่มบุคคลเป้าหมายที่แน่นอนแล้ว ซึ่งได้จากผู้บริหารเป็นผู้แนะนำ และได้จากการรับรู้ของผู้วิจัย จึงกำหนดคนออกมา 3 กลุ่ม และจัดประชุมกลุ่มย่อยในแต่ละกลุ่มอีกครั้ง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์เป้าหมายของการดำเนินการประเมินแบบมีส่วนร่วมอีกครั้งหนึ่ง และเพื่อเป็นการตรวจสอบความตระหนัก และความเข้าใจในความสำคัญของการมีส่วนร่วม และการประเมินแบบมีส่วนร่วมของชุมชนกลุ่มดังกล่าวอีกครั้ง เพื่อให้มีความพร้อมทั้งด้านจิตใจ และพร้อมทั้งความรู้เกี่ยวกับการประเมิน โดยในเรื่องของความรู้จะมุ่งเน้นไปที่กลุ่มครู เป็นสำคัญ และเมื่อเห็นว่าชุมชนมีความพร้อมในการประเมินแล้วจึงดำเนินการในขั้นตอนการวางแผนต่อไป

2. การวางแผนการประเมิน

2.1 กำหนดประเด็นการประเมิน

2.1.1 วัตถุประสงค์ : เพื่อร่วมกันกำหนดประเด็นการประเมิน โดยยึดกรอบการทำงานของโรงเรียน 4 ด้าน

2.1.2 ผู้มีส่วนร่วม : คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง

2.1.3 องค์กรประกอบของเนื้อหา : การมีส่วนร่วมของชุมชนในงาน 3 งาน ได้แก่ (1) งานวิชาการ (2)งานการเงินงบประมาณ (3)งานบริหารทั่วไป หมายเหตุ ยกเว้นงานด้านบุคคล

2.1.4 วิธีการดำเนินงาน : จัดประชุมกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม กับคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง โดยมีประเด็นคำถามเกี่ยวกับกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชน ดังมีประเด็นคำถามต่อไปนี้

- 1) ท่าน/ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในเรื่องอะไรบ้าง
- 2) มีสิ่งใดบ้างที่ท่าน/ชุมชนอยากเข้ามามีส่วนร่วม แต่โรงเรียนยังไม่เปิด

โอกาส หรือไม่มีโอกาสที่จะทำ

3) ท่านคิดว่าชุมชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับทางโรงเรียนในประเด็นอะไรอีกบ้าง ที่นอกเหนือจากสิ่งที่ปรากฏอยู่ ที่ท่านคิดว่าน่าจะนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาได้เป็นอย่างดี

จากนั้น ผู้วิจัยร่วมกับคณะครูร่วมกันสังเคราะห์จัดกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ออกเป็นประเด็น ประเมินการมีส่วนร่วมของชุมชน ในด้านต่าง ๆ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านการเงินและงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป

หมายเหตุ ในการกำหนดองค์ประกอบของเนื้อหา ถ้าให้ครอบคลุมควรมี 4 ด้าน ได้แก่ (1) งานวิชาการ (2)งานการเงินงบประมาณ (3)งานบริหารทั่วไป (4)งานด้านบุคคล แต่ทั้งนี้ก็แล้วแต่ บริบทและความต้องการของทั้งฝ่ายบุคลากรในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา

2.2 การออกแบบการประเมิน

2.2.1 จุดประสงค์ : เพื่อร่วมกันออกแบบการประเมินการมีส่วนร่วมของชุมชนฯ

2.2.2 ผู้มีส่วนร่วม : คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง

2.2.3 องค์ประกอบของเนื้อหา : กำหนดองค์ประกอบที่ใช้ในการประเมินการมีส่วนร่วม ได้แก่ มาตรฐาน ตัวชี้วัด เกณฑ์ วิธีการเก็บข้อมูล โดยมีการนิยามความหมายขององค์ประกอบเหล่านี้ ดังนี้

1) มาตรฐานการมีส่วนร่วม หมายถึง องค์ประกอบการมีส่วนร่วมของชุมชน ที่ได้จากการสังเคราะห์เป็นประเด็นประเมินในแต่ละงาน นั่นคือ เรียกประเด็นประเมินที่ได้จากการสังเคราะห์ว่ามาตรฐานการมีส่วนร่วม

2) ตัวชี้วัด หมายถึง กิจกรรมการมีส่วนร่วมที่ชุมชนควรเข้ามามีส่วนร่วม กับทางโรงเรียน เพื่อแสดงว่าได้มีส่วนร่วมในมาตรฐานการมีส่วนร่วมนั้น ๆ

3) เกณฑ์ ในที่นี้จะมี 2 แบบ คือ

3.1) เกณฑ์การพิจารณา หมายถึง กิจกรรมย่อยของตัวชี้วัดที่เป็น ข้อตกลงร่วมกันว่าจะปฏิบัติระหว่างโรงเรียนและชุมชน เพื่อแสดงว่าได้ดำเนินการมีส่วนร่วมตาม ตัวชี้วัดนั้น ๆ

3.2) เกณฑ์การตัดสิน หมายถึง ถ้าปฏิบัติตามเกณฑ์ถือว่าผ่าน ตัวชี้วัดนั้น ๆ กรณีโรงเรียนวัดน่านนำมีการตัดสินโดยให้เป็นระดับคุณภาพ 4 ระดับตามการประเมิน ภายนอกแต่ในการทำเช่นนี้ บุคลากรควรต้องมีความรู้ในการสร้างเกณฑ์ที่เป็นระดับคุณภาพ (Rubric scores) ได้เป็นอย่างดี

4) วิธีการเก็บข้อมูล หมายถึง การกำหนดแผนในการเก็บข้อมูลว่าจะเก็บ กับใคร หรือจากแหล่งใด ให้กำหนดเป็นแหล่งข้อมูล และวิธีการในการเก็บข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ให้ สอดคล้องกับข้อมูลที่ต้องการ

2.2.4 วิธีดำเนินการ : จัดประชุมกลุ่มร่วมกับคณะครูก่อน เพื่อนำประเด็นการประเมินมากำหนดองค์ประกอบของการประเมินการมีส่วนร่วม ได้แก่มาตรฐาน ตัวชี้วัด เกณฑ์ และวิธีการเก็บข้อมูล จากนั้นจึงได้กำหนดตัวแทนชุมชนที่ประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองมาร่วมกันรับรู้และให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับเปลี่ยนองค์ประกอบของเนื้อหาการประเมินสิ่งที่เพิ่มเติม ควรใช้การพูดคุยปรึกษาหารืออย่างไม่เป็นทางการประกอบด้วย เนื่องจากเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอ ทำให้มีภาระงานที่รับผิดชอบแต่ละคนค่อนข้างมาก ฉะนั้นจึงควรใช้เวลาพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับบุคลากรที่ว่าง แต่ทั้งนี้ควรยึดผู้บริหารเป็นหลัก เพราะจะมีอำนาจในการตัดสินใจได้ดีกว่าคณะครูท่านอื่น

3. การดำเนินงานเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 วัตถุประสงค์ : เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ผู้ที่มีส่วนร่วม : ตัวแทนชุมชนในการเป็นตัวแทนในการให้ข้อมูล ซึ่งได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน นักเรียน และคณะครู ส่วนผู้ประเมินได้แก่ ผู้วิจัยร่วมกับตัวแทนคณะครู

3.3 องค์ประกอบของเนื้อหา : กำหนดทีมประเมิน ซึ่งประกอบด้วย ผู้วิจัยและคณะครู การวางแผนปฏิทินในการดำเนินงานเก็บข้อมูลว่าจะอะไร เก็บเมื่อไร ใช้เวลาเท่าไร กำหนดวันสิ้นสุดการเก็บข้อมูล

3.4 วิธีดำเนินการ : 1)ประชุมคณะครู เพื่อกำหนดทีมประเมิน และร่วมกันวางแผนปฏิทินในการดำเนินการเก็บข้อมูล 2) แจ้งให้ชุมชนได้รับทราบแผนปฏิทินในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างน้อย 1 เดือน เพื่อให้ชุมชนได้ดำเนินการปฏิบัติตามแผนการประเมินการมีส่วนร่วม 3) ทีมประเมินได้ดำเนินการตามแผนปฏิทินการเก็บข้อมูล 4) จัดประชุมเพื่อนำข้อมูลที่ได้รวบรวมจัดหมวดหมู่เข้าด้วยกันเพื่อสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป

4. การวิเคราะห์และสะท้อนกลับ

4.1 วัตถุประสงค์ : เพื่อร่วมกันวิเคราะห์และสะท้อนกลับผลทันทีต่อผู้ถูกประเมิน

4.2 ผู้มีส่วนร่วม : ทีมประเมิน

4.3 องค์ประกอบของเนื้อหา : การจัดกระทำกับข้อมูล อาจหาค่าสถิติพื้นฐาน ก่อนแล้วเทียบกับเกณฑ์ หรือพิจารณาการเปรียบเทียบผลข้อมูลเชิงคุณภาพที่เก็บรวบรวมมาได้เทียบกับเกณฑ์ เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจ จนได้ร่างผลการประเมิน

หมายเหตุ การเก็บข้อมูลของโรงเรียนวัดน่านน้ำไม่ได้มีการใช้ค่าสถิติใด ๆ ทั้งสิ้น
เป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

4.4 วิธีดำเนินการ : ประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุคลากรในที่ประเมิน
เพื่อหาข้อยุติในผลการประเมิน โดยพิจารณาจากข้อมูลและหลักฐานต่าง ๆ ที่เก็บรวบรวมมาได้
และช่วยกันหาเหตุผลประกอบผลการประเมิน ตลอดจนข้อเสนอแนะในการไปพัฒนา จากนั้น ผู้วิจัย
เป็นผู้ร่างรายงานผลการประเมิน เพื่อนำเสนอต่อไปยังกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทุกฝ่าย

5. การนำเสนอผลการประเมินและการนำไปใช้

5.1 วัตถุประสงค์ : เพื่อร่วมกันนำเสนอผลการประเมินต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย
เพื่อทำให้เกิดการยอมรับร่วมกัน

5.2 ผู้มีส่วนร่วม : ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการประเมินแบบมีส่วนร่วมทุกฝ่าย ได้แก่
คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง

5.3 องค์ประกอบของเนื้อหา : รายงานผลการประเมิน ซึ่งควรมีองค์ประกอบดังนี้
(1) ความสำคัญของการประเมินการมีส่วนร่วม (2) วัตถุประสงค์ของการประเมิน (3) องค์ประกอบ
ของการประเมิน ได้แก่ มาตรฐาน ตัวชี้วัด เกณฑ์ และวิธีการประเมิน (4) เครื่องมือที่ใช้
(5) สรุปผลการประเมิน อภิปราย และข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

5.4 วิธีดำเนินการ : 1) จัดประชุมวิพากษ์ผลการประเมิน เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
ทุกฝ่ายได้ร่วมรับรู้และมีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งผลการประเมิน เพื่อให้เกิดการยอมรับ
ในผลการประเมินร่วมกัน เมื่อได้ข้อสรุปแล้ว 2) ดำเนินการปรับรายงาน โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการ
3) นำเสนอต่อผู้บริหาร หรือหน่วยงานที่มีความต้องการ เพื่อที่จะได้นำสารสนเทศที่ได้ไปดำเนินการ
พัฒนาการมีส่วนร่วมต่อไป